

Які особливості розгляду звернень пільгових категорій громадян в умовах воєнного стану?

Правовий режим воєнного стану, що введений на всій території України через збройну агресію російської федерації, вніс суттєві корективи в роботу органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, а також в життя всіх громадян.

Вказаний правовий режим передбачає і тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб, вносить суттєві корективи в можливості громадян реалізувати своє на право на звернення.

При цьому, наголошуємо, що в умовах воєнного стану гарантоване ст. 40 Конституції України право направляти індивідуальні чи колективні звернення не підлягає обмеженню.

Варто пам'ятати, право на звернення є важливим конституційно-правовим засобом захисту та однією з організаційно-правових гарантій дотримання прав і свобод громадян.

Конституційне право на звернення є непорушним і в разі запровадження правового режиму воєнного стану.

Так, відповідно до ст. 15 Закону України “Про правовий режим воєнного стану” начальник військової адміністрації веде особистий прийом громадян та забезпечує на відповідній території додержання законодавства щодо розгляду звернень громадян та громадських об'єднань.

Водночас виникають питання щодо особливостей застосування Закону України “Про звернення громадян” (далі - Закон № 393/96-ВР), оскільки Закон № 393/96-ВР встановлює особливі права на звернення окремих категорій громадян (особи з інвалідністю внаслідок війни, Герої Радянського Союзу, Герої Соціалістичної праці):

- пропозиції (зауваження), заяви (клопотання), скарги Героїв Радянського Союзу, Героїв Соціалістичної Праці, осіб з інвалідністю внаслідок війни розглядаються першими керівниками державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій особисто (ст. 14,15,16 Закону № 393/96-ВР);
- звернення громадян, які мають встановлені законодавством пільги, розглядаються у першочерговому порядку (ст. 20 Закону № 393/96-ВР).

Конституційна гарантія поширюється на такі елементи права на звернення:

- право подати звернення;
- право на обгрунтовану відповідь;
- право отримати відповідь у встановлений строк.

При цьому, права на звернення окремих категорій громадян відповідно до законодавства можуть бути обмежені.

Таким чином, якщо пропозиції (зауваження), заяви (клопотання), скарги Героїв Радянського Союзу, Героїв Соціалістичної Праці, осіб з інвалідністю внаслідок війни розглядатимуться не першими керівниками державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій особисто це не вважатиметься порушенням.

Водночас, у зв'язку з військовим вторгненням російської федерації значна частина громадян, опинилась у скрутному життєвому становищі.

Найбільш незахищеними верствами населення залишаються:

- внутрішньо переміщені особи, які втратили свої домівки, майно та роботу;
- громадяни похилого віку;
- особи, що потрапили у складні життєві обставини через війну;
- багатодітні сім'ї;
- особи з інвалідністю;
- громадяни, що мають на своєму утриманні осіб з інвалідністю, осіб похилого віку.

Звернення зазначених категорій осіб щодо питань, які пов'язані із їх перебуванням у скрутному життєвому становищі, мають розглядатись першочергово.

Надзвичайно важливою в умовах воєнного стану є поведінка громадян. Наполегливо радимо у зверненнях не порушувати питань, вирішення яких не є невідкладним та стосуються повсякденних справ.